Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U000473

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 05-03-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Спільник Маргарита Сергіївна
2. Marharyta S. Spilnyk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 228

Назва наукової спеціальності: Педіатрія

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Педіатрія

Дата захисту:

Спеціальність за освітою: Педіатрія

Місце роботи здобувача: Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

Код за ЄДРПОУ: 45030873

Місцезнаходження: бульвар Марії Примаченко, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 12090

Повне найменування юридичної особи: Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

Код за ЄДРПОУ: 45030873

Місцезнаходження: бульвар Марії Примаченко, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

Код за ЄДРПОУ: 45030873

Місцезнаходження: бульвар Марії Примаченко, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.47

Тема дисертації:

1. Предиктори розвитку діабетичної периферичної полінейропатії та її роль в перебігу цукрового діабету I типу у дітей

2. Predictors of diabetic peripheral polyneuropathy and its role in the course of type 1 diabetes mellitus in children

Реферат:

1. Дисертаційна робота присвячена підвищенню ефективності діагностики та прогнозування розвитку діабетичної периферичної полінейропатії на підставі визначення предикторів її виникнення, особливостей клінічного перебігу та патогенетичних механізмів її розвитку у дітей, хворих на цукровий діабет 1 типу. В дисертаційній роботі наведені дані власних досліджень 103 дітей (загальноклінічні, лабораторно-біохімічні, функціональні, імуноферментні, статистичні методи дослідження), хворих на цукровий діабет 1 типу віком від 10 років до 17 років 11 місяців 29 днів (основна група) та 34 умовно здорових дітей без порушень вуглеводного обміну (контрольна група), репрезентативних за віком і статті по відношенню до основної групи. Розподіл дітей в основній групі відбувався за тривалістю перебігу цукрового діабету: 1 група (64 дитини, середній вік 12,98±0,31 років) – пацієнти з тривалістю захворювання до 5 років, 2 група (39 дітей,

середній вік 14,54±0,32 років) – пацієнти з тривалістю цукрового діабету 1 типу 5 та більше років. Наукова новизна отриманих результатів Отримані нові дані щодо частоти розвитку та особливостей клінічного перебігу діабетичної периферичної полінейропатії у дітей, хворих на цукровий діабет 1 типу. Уточнено дані щодо факторів ризику розвитку діабетичної периферичної полінейропатії у дітей, хворих на цукровий діабет 1 типу. Показана роль гамма-аміномасляної кислоти, фетуїну А, S100, копептину у патогенезі розвитку діабетичної периферичної полінейропатії у дітей, хворих на цукровий діабет 1 типу. Доведена можливість комплексного застосування шкали клінічного неврологічного обстеження та Модифікованої педіатричної оцінки загальної нейропатії в неінвазійній діагностиці діабетичної периферичної полінейропатії у дітей. Розроблено прогностичну модель розвитку та шкалу визначення групи індивідуального прогнозу ризику розвитку ДПН у дітей, хворих на цукровий діабет 1 типу. Показано діагностичну значущість специфічних білків S100 та GABA в визначенні ступеня виразності неврологічного дефіциту. Практичне значення отриманих результатів Обґрунтовано необхідність застосування шкали клінічного неврологічного обстеження та Модифікованої педіатричної оцінки загальної нейропатії в неінвазійній діагностиці діабетичної периферичної полінейропатії у дітей. Розроблено математичну модель та прогностичну матриці для комплексної оцінки ризику розвитку діабетичної периферичної полінейропатії у дітей, хворих на цукровий діабет 1 типу, які дозволяють спрогнозувати можливість розвитку та виділити групи ризику з різним ступенем ймовірності настання події. Розроблено рівняння множинної регресії використанням рівнів специфічних білків S100 та GABA, що дозволить оптимізувати прогнозування ступеню вираженості неврологічного дефіциту.

2. The dissertation is devoted to increasing the efficiency of diagnostics and prognosis of the development of diabetic peripheral polyneuropathy based on the identification of predictors of its occurrence, characteristics of the clinical course and pathogenetic mechanisms of its development in children with type 1 diabetes mellitus. The dissertation presents the data of our own research of 103 children (general clinical, laboratory-biochemical, functional, immunoenzyme, statistical research methods) with type 1 diabetes mellitus aged from 10 years to 17 years 11 months 29 days (main group) and 34 conditionally healthy children representative by age and gender in relation to the main group. The distribution of children in the main group was based on the duration of diabetes mellitus: Group 1 (64 children, average age 12.98±0.31 years) – patients with a disease duration of up to 5 years, Group 2 (39 children, average age 14.54±0.32 years) – patients with a duration of type 1 diabetes mellitus of 5 or more years. Scientific novelty of the obtained results New data on the incidence and clinical features of diabetic peripheral polyneuropathy in children with type 1 diabetes mellitus were obtained. Risk factors for diabetic peripheral polyneuropathy in children with type 1 diabetes mellitus were clarified. The role of gamma-aminobutyric acid, fetuin A, S100, and copeptin in the pathogenesis of diabetic peripheral polyneuropathy in children with type 1 diabetes mellitus was demonstrated. The possibility of combining the clinical neurological examination scale and the modified pediatric assessment of general neuropathy in the non-invasive diagnosis of peripheral diabetic polyneuropathy in children was proven. A prognostic model for the development and a scale for determining the individual risk prognosis group for DPN in children with type 1 diabetes mellitus were developed. The diagnostic significance of specific proteins S100 and GABA in determining the severity of neurological deficit was demonstrated. Practical significance of the results The need for using a clinical neurological examination scale and a modified pediatric assessment of general neuropathy in the non-invasive diagnosis of diabetic peripheral polyneuropathy in children is substantiated. A mathematical model and prognostic matrix have been developed for a comprehensive risk assessment of diabetic peripheral polyneuropathy in children with type 1 diabetes mellitus. These models allow for predicting the likelihood of its development and identifying risk groups with varying degrees of probability. A multiple regression equation using levels of specific S100 and GABA proteins has been developed to optimize prediction of the severity of neurological deficit.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Lezhenko H., Spilnik M. Possibilities of non-invasive diagnosis of diabetic peripheral polyneuropathy in children with type 1 diabetes. Здоров'я дитини. 2024. Т. 19, №8. С. 488–494. https://doi.org/10.22141/2224-0551.19.8.2024.1773
- 2. Lezhenko H., Spilnik, M. The importance of some specific proteins in the pathogenesis and diagnosis of diabetic peripheral polyneuropathy in children. Здоров'я дитини. 2025. Т. 20, №1. С. 41–47. https://doi.org/10.22141/2224-0551.20.1.2025.1788
- 3. Lezhenko, H., Spilnik, M. Predictors of development and progression of diabetic peripheral polyneuropathy in children with type 1 diabetes mellitus. Здоров'я дитини. 2025. Т. 20, №7. С. 507–513. https://doi.org/10.22141/2224-0551.20.7.2025.1916
- 4. Lezhenko H., Spilnik M. Prediction of the course variants of diabetic peripheral polyneuropathy in children with type 1 diabetes. Український журнал дитячої ендокринології. 2025. №3. С. 15-25. https://doi.org/10.30978/UJPE2025-3-15
- 5. Spilnik M.S., Lezhenko H.O., Zakharchenko N.A. Peripheral blood flow disorders and its role in the development of diabetic peripheral polyneuropathy in children. Український журнал дитячої ендокринології. 2025. №1. С. 10- 16.https://doi.org/10.30978/UJPE2025-1-10
- 6. Спільник М.С., Савченко Д.С. Особливості клініко-параклінічних проявів периферичної діабетичної нейропатії у дітей. Проблеми сьогодення в педіатрії : збір. матеріалів IX науково-практичної конференції молодих вчених з міжнародною участю (м. Харків, 29 лютого 2024 р.). Харків, 2024. С. 48.
- 7. Спільник М.С., Савченко Д. С., Леженко Г. О. Гастроінтестінальні прояви діабетичної нейропатії у дітей. Досягнення та перспективи експериментальної і клінічної ендокринології» (Двадцять треті Данилевські читання) : збір. матеріалів науково-практичної конференції з онлайн-трансляцією (м. Харків, 21 - 22 березня 2024 р.). Харків, 2024. С. 95-96.
- 8. Спільник М.С., Савченко Д.С. Роль копептину в ранній діагностиці дистальної діабетичної полінейропатії у дітей. Актуальні питання сучасної медицини і фармації – 2024 : збір. тез доповідей 84 Всеукраїнської науково- 5545130835412922 15 практичної конференції молодих вчених та студентів з міжнародною участю (м. Запоріжжя, 23 – 24 травня 2024 р.). Запоріжжя: ЗДМФУ, 2024. С. 53-54.
- 9. Спільник М.С. Особливості перебігу периферичної діабетичної нейропатії у дітей. Ендокринна патологія у віковому аспекті : збір. матеріалів науково-практичної конференції з онлайн трансляцією (м. Харків, 21 - 22 листопада 2024 р.). Харків, 2024. С.184.
- 10. Леженко Г.О. Спільник М.С. Значення білка S100 у неінвазивній діагностиці діабетичної периферичної полінейропатії. Сучасна дитяча ендокринологія : матеріали VII науково-практичної конференції (м. Львів, 24 - 25 квітня 2025 р.). Український журнал дитячої ендокринології. 2025. №1. С.60.
- 11. Спільник М.С. Можливість використання білку S100 в діагностиці периферичної діабетичної полінейропатії у дітей. Проблеми сьогодення в педіатрії : збір. матеріалів ювілейної X науково-практичної конференції молодих вчених та студентів з міжнародною участю (м. Харків, 27 лютого 2025 р.). Харків, 2025. С. 52-53.
- 12. Спільник М.С., Леженко Г.О. Додаткові критерії діагностики діабетичної периферичної полінейропатії. Досягнення та перспективи експериментальної і клінічної ендокринології (Двадцять четверті Данилевські читання) : збір. матеріалів науково-практичної конференції (м. Харків, 20 – 21 березня 2025 р.). Харків, 2025. С. 177.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U107520

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Леженко Геннадій Олександрович
2. Hennadiy O. Lezhenko

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.10

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0251-4586

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

Код за ЄДРПОУ: 45030873

Місцезнаходження: бульвар Марії Примаченко, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Большова Олена Василівна
2. Bolshova Olena V.

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.14

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут ендокринології та обміну речовин ім. В. П. Комісаренка Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 02012013

Місцезнаходження: вул. Вишгородська, Київ, 04114, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Страшок Лариса Анатоліївна
2. Larysa A. Strashok

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.10

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9683-4776

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010656

Місцезнаходження: Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Завгородня Наталія Юріївна
2. Nataliia Y. Zavhorodnia

Кваліфікація: д. мед. н., с.д., 14.01.10

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут гастроентерології Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 02011781

Місцезнаходження: проспект Слобожанський, Дніпро, Дніпровський р-н., 49074, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Усачова Олена Віталіївна
2. Olena V. Usachova

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.13

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

Код за ЄДРПОУ: 45030873

Місцезнаходження: бульвар Марії Примаченко, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Пашкова Олена Євгенівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Пашкова Олена Єгорівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Ткаченко Оксана Володимирівна
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна